

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขอนแก่นพัฒนศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2539 ผู้วิจัยขออภิปรายผลโดยเรียงลำดับดังนี้

ตอนที่ 1. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 1. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

จากสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนได้รับกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์”

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ก่อนและหลังการทดลอง (ตารางที่ 6) และในการเปรียบเทียบเป็นรายลักษณะ (ตารางที่ 7) พบว่าหลังการทดลองในแต่ละลักษณะ ค่าเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ถึงแม้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด (Rethlingshafer, 1963) และ McClelland (1961) ได้สรุปว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ การอบรมเลี้ยงดู ซึ่งสอดคล้องกับ Secord & Backman (1964) และ Rosen (1961) ที่ได้สรุปว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เกิดจากกระบวนการฝึกของบิดามารดา โดยเฉพาะกระบวนการฝึกความเป็นอิสระ บิดามารดาจะต้องเป็นผู้แสดงให้บุตรเห็นก่อนว่า ตนมีความมุ่งหวังที่จะให้บุตรพึ่งตนเองได้ ให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง ให้เลือกและตัดสินใจรวมทั้งรับผิดชอบด้วยตนเอง และ McClelland (1961) ยังได้กล่าวอีกว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม

โดยส่วนรวม เป็นแบบของการดำเนินชีวิต เป็นวิถีทางที่บิดามารดาอบรมเลี้ยงดูบุตรของตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พัฒนาขึ้นมาได้เพราะภาวะ และเงื่อนไขทางสังคมที่ครอบคลุมนั้นตัวเด็กมาตั้งแต่ยังเล็ก (McClelland & Friedman ,1966) และ สุขสมร ประพัฒน์ทอง และ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523) ได้ทดลองใช้นิทานกระตุ้นพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์ในเด็กไทย อายุ 7- 10 ขวบ พบว่า เด็กที่บิดามารดาฝึกให้ฟังตัวเองเร็ว มีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่บิดามารดาฝึกให้ฟังตัวเองช้า เห็นได้ว่าจากที่กล่าวมา การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดามีอิทธิพลต่อการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การอบรมเลี้ยงดูต้องอาศัยเวลายาวนานจนเป็นแบบแผนหรือวิถีชีวิตในการดำเนินชีวิต ซึ่งเด็กมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในช่วงอายุ 10- 12 ปี บิดามารดาและครอบครัวยังมีอิทธิพลต่อการฝึกฝนเด็กเป็นอย่างมากเด็กในวัยนี้ยังต้องแสวงหาปรัชญาชีวิตเอกลักษณ์และกำลังค้นหาตัวเอง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2534) และความเป็นตัวของตัวเองยังไม่ชัดเจน ยังไม่สามารถตัดสินใจและกำหนดแบบแผนในการดำเนินชีวิตด้วยตัวเองได้ รวมทั้งกลุ่มที่ผู้วิจัยจะจงเลือกมาเป็นกลุ่มทดลอง ก็เป็นกลุ่มที่มีคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และใช้เวลาในการทดลองเพียง 4 สัปดาห์ จำนวน 12 ครั้ง ดังนั้นการสร้างหรือพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้เกิดขึ้นในระยะเวลาอันสั้นจึงเป็นไปได้ยาก แต่จากการวิเคราะห์ที่นอกเหนือจากสมมติฐาน (ตารางที่ 8,9) พบว่าผลการประเมินกิจกรรมของนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น นักเรียนพอใจในกิจกรรมที่ได้รับ ดังนั้นคาดได้ว่าถ้าครูแนะแนวได้นำกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนี้ไปใช้ จะสามารถพัฒนาทัศนคติต่อการเรียนและนำไปสู่การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนได้ เมื่อขยายเวลาในการฝึกให้มากขึ้น ดังที่ ฌอลอง ภิรมย์รัตน์ (2521) ได้กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนทัศนคติก่อให้เกิดแรงจูงใจ

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

จากสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า "นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติของโรงเรียน "

ผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้กระบวนการกลุ่ม ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ถึงแม้วิธีการของกระบวนการกลุ่มจะสามารถนำมาใช้พัฒนาคุณลักษณะต่างๆของมนุษย์ได้ เช่น พัฒนาความเข้าใจตนเอง ทำให้เกิดการยอมรับตนเองมากขึ้น (Durchmidt,1978) ลักษณะ ธรรมไพโรจน์ (2524) ได้นำกระบวนการกลุ่มมาใช้ปรับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกพบว่า หลังเข้ากลุ่ม ผู้เข้ากลุ่มมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพิ่มมากขึ้น และสุรินทร์ คล้ายรามัญ(2529) ได้นำวิธีการของกระบวนการกลุ่มมาใช้พัฒนามโนภาพแห่งตน พบว่ากระบวนการกลุ่มทำให้มีมโนภาพแห่งตนในทางบวก มีการนำกระบวนการกลุ่มมาสร้างให้เกิดความสำนึกในหน้าที่พลเมืองดี หลังเข้ากลุ่มสามารถสร้างความสำนึกในหน้าที่พลเมืองดีได้ (สรศักดิ์ โสฐ, 2530) และนำเอากระบวนการกลุ่มมาใช้ในการพัฒนาการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน หลังเข้ากลุ่ม ผู้เข้ากลุ่ม มีการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนดีขึ้น (สุรสิทธิ์ บุญสุกฤษณะ,2531)นอกจากนี้ มีการนำกระบวนการกลุ่มมาสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง หลังการใช้กระบวนการกลุ่มผู้เข้าร่วมกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น (ราตรี ทาผัด ,2532) รวมทั้งนำเอากระบวนการกลุ่มมาใช้ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ หลังการเข้ากลุ่มสามารถสร้างการปรับตัวกับเพื่อนและสร้างมนุษยสัมพันธ์ได้ (อตุลย์เดช ดิยะบุตร ,2534) ซึ่งลักษณะดังกล่าวสามารถพัฒนาได้ในระยะเวลาสั้นๆ ส่วนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นคุณลักษณะที่มีพื้นฐานมาจากการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งเป็นแบบแผนหรือวิถีชีวิตต้องใช้เวลาในการสร้างและปลูกฝังให้เกิดขึ้น กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ยังได้รับอิทธิพลจากครอบครัวบิดามารดาในการสร้างและปลูกฝังแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนั้นการนำกระบวนการกลุ่มมาใช้พัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในกลุ่มทดลองในระยะเวลาอันสั้น จึงยังไม่เห็นผลชัดเจน

อย่างไรก็ตามถึงแม้ผลการวิจัยจะไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แต่จากการบันทึกพฤติกรรมนักเรียนและการพิจารณาผลงานของนักเรียน รวมทั้งจากแบบประเมินพฤติกรรมที่นักเรียนได้ประเมิน พบว่านักเรียนมีความเปลี่ยนแปลง โดยนักเรียนมีความสนใจในกิจกรรมมากขึ้น ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม มีผลงานนำเสนอเมื่อผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นำเสนอผลงาน หรือทำกิจกรรมต่างๆ ทำได้ดีขึ้นไม่ถูกเดินไปมา สนใจตอบคำถามมากขึ้น และจากการประเมินกิจกรรมที่นักเรียนได้เสนอแนะมา นักเรียนเสนอว่า ควรจะมีกิจกรรมแบบนี้ในโรงเรียนตลอดไป เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่

มีประโยชน์ต่อนักเรียน และจากการที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสสอบถามนักเรียนในกลุ่มควบคุม พบว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมสนใจต้องการได้รับการสอนเหมือนกลุ่มทดลอง เนื่องจากนักเรียนในกลุ่มทดลองได้นำกิจกรรมต่างๆ ไปเล่าให้เพื่อนๆ ฟังว่าตนเองได้ทำกิจกรรมอะไรบ้าง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันอะไรได้บ้าง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้มีโอกาสสอบถามอาจารย์ประจำวิชาที่ได้ทำการสอนกลุ่มทดลองได้ให้ข้อสังเกตว่านักเรียนในกลุ่มทดลองสนใจการเรียนมากขึ้น มีพัฒนาการไปในทางที่ดี ไม่พูดแทรก ครูเวลาครูสอน รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น การทำงานการฝีมือระหว่างพัก อ่านหนังสือระหว่างรอครูเข้าสอน เป็นต้น